

**ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงคราม
และสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ**
Instructional Package on “Samut Songkram Way and Tourist Attractions in
Samut Songkram Province” for Teaching Thai Language and Culture to Foreigners

มณฑา วิริยางกูร Montha Wiriyangkul

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยภาษา เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติให้มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์เกณฑ์ที่กำหนดคือ $E1/E2 = 80/80$ การสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ประกอบด้วยชุดการสอนจำนวน 6 บท ดังนี้ บทที่ 1 จังหวัดสมุทรสงคราม บทที่ 2 ศาสนสถานสำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม “วัดเพชรสมุทรวรวิหาร” บทที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ “ดอนหอยหลอด” บทที่ 4 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม “อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย” บทที่ 5 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ “ตลาดน้ำอัมพวา” บทที่ 6 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ “ค่ายบางกุ้ง” นอกจากนี้ยังมีคู่มือครูและสื่อประกอบการสอน จากนั้นผู้วิจัยได้นำชุดการสอนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวต่างชาติระดับชั้น Grade 12 ที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาไทยระดับกลาง จำนวน 24 คน ของโรงเรียนนานาชาติเอกมัย

ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยภาษา เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ มีค่าประสิทธิภาพ 90.62/90.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ชุดการสอนนี้จึงมีเหมาะสมที่จะนำไปใช้สอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับผู้เรียนชาวต่างชาติ

คำสำคัญ : ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย วิถีชีวิตไทย จังหวัดสมุทรสงคราม

Abstract

The purpose of the research aims to develop an instructional package: “Samut Songkhram way and tourist attractions in Samut Songkhram province” for teaching Thai language and culture to foreigners and meet the determined requirement at $E1/E2 = 80 / 80$. This instructional package is consisting of 6 chapters; Introduction of Samut Songkhram province, Key religious landmark in Samut Songkhram: “Petchsamutworavihara Temple”, Biotourism at Don Hoylord, Cultural tourism at King Rama II Memorial Park, Eco-tourism at Amphawa floating market and Historical tourism at Bangkoong Camp. Teaching guidebook and medias are also provided as supplementary. Thereafter, the researcher has conducted a teaching trial with 24 foreigner students (Grade 12) at Ekamai International School that has fundamental knowledge about Thai language and culture at intermediate level.

The research results prove that the instructional package: “Samut Songkhram way and tourist attractions in Samut Songkhram province” for teaching Thai language and culture to foreigners, meets the efficiency range at 90.62 / 90.83 which is higher than the determined requirements at 80 / 80. Therefore, this instructional series are suitable to be conducted as a tool for teaching Thai language and culture to foreigners.

Keywords : *Instructional Package, Thai Ways of Living, Samut Songkhram*

บทนำ

ปัจจุบันภาษาไม่ได้จำกัดอยู่ในกลุ่มเจ้าของภาษาเท่านั้น แต่มีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอย่างแพร่หลาย ซึ่งการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศควรเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชนชาตินั้น ดังที่ บราวน์ (Brown, 2000) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกลายเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ เนื่องจากเหตุผลอันประจักษ์ที่ว่า ไม่มีวิถีไหนที่จะเข้าใจวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ความคิดความเชื่อ และสิ่งต่างๆ อีกมากมายของชนชาติหนึ่งๆ ได้อย่างแท้จริงเท่ากับการรู้ภาษาของชนชาตินั้นๆ อย่างลึกซึ้ง ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้เรียนชาวต่างชาติที่ต้องการเข้าใจวิถีชีวิตและธรรมเนียมปฏิบัติของคนไทย จึงสนใจเรียนรู้ภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนต่างชาติที่เรียนอยู่ในโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและเพิ่มพูนความรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อให้ นักเรียนต่างชาติสามารถสื่อสารกับคนไทยได้ และเข้าใจธรรมเนียมปฏิบัติของคนไทย ทำให้สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องและเหมาะสม

การเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของนักเรียนต่างชาติในโรงเรียนนานาชาตินั้น สำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับโรงเรียนนานาชาติ เพื่อใช้สอนนักเรียนชาวต่างชาติ แต่ปัญหาที่พบ คือ บางโรงเรียนใช้แบบเรียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาในการสอนนักเรียนต่างชาติ แบบเรียนเหล่านี้ไม่เหมาะที่จะนำมาสอนนักเรียนชาวต่างชาติระดับชั้นมัธยมศึกษา เพราะรูปแบบและเนื้อหาไม่เหมาะสมกับเด็กเล็ก อีกทั้งคำศัพท์หลายคำเป็นคำที่ไกลตัวผู้เรียนชาวต่างชาติ ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจความหมายของคำ ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนนักเรียนชาวต่างชาติควรสร้างแบบเรียนขึ้นเอง เพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย สอดคล้องกับที่ พัทยา จิตต์เมตตา (2553: 1) ได้กล่าวไว้ว่าหนังสือตำราหรือแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติที่มีอยู่โดยทั่วไปนั้น ยังมีจำนวนไม่มากนัก และกล่าวได้ว่ายังไม่มีหนังสือเล่มใดมีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีสื่อประเภทแบบเรียนภาษาไทยอีกส่วนหนึ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สอนนักเรียนคนไทยโดยตรง ดังนั้นหากนำสื่อทั้งสองประเภทดังกล่าวไปใช้เป็นหลักในการสอนให้ชาวต่างชาติก็คงไม่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งหมด ในความเป็นไปได้และควรที่สุดก็คือ ครูผู้สอนสร้างสื่อขึ้นด้วยตัวเอง ทั้งในส่วนที่เป็นเนื้อหาด้านความรู้และวัฒนธรรมไทย รวมทั้งด้านการฝึกและพัฒนาทักษะทางภาษา โดยวิเคราะห์จากกลุ่มผู้เรียน หลักสูตร สื่อการเรียนที่ดีจึงเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ก่อกำเนิดจากผู้สอน

การสอนภาษาไทยให้กับนักเรียนชาวต่างชาติให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญต่อการสร้างแบบเรียนที่มีรูปแบบเหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน แบบเรียนที่ใช้สอนผู้เรียนชาวต่างชาตินั้นควรเป็นสื่อที่มีความหลากหลาย ดังที่ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542: 91) ได้กล่าวไว้ว่าแบบเรียนที่มีความเหมาะสมที่ใช้สอนผู้เรียนชาวต่างชาตินั้นควรมีลักษณะเป็นสื่อที่มีความหลากหลาย เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน อีกทั้งสื่อการสอนควรพัฒนาขึ้นมาจากกรณีวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สื่อการสอนประเภท

หนึ่งที่มีความหลากหลายและเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ คือ ชุดการสอน เนื่องจากชุดการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจและพร้อมที่จะสอน ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้ฝึกฝนทักษะทางภาษาและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยมากขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลผู้วิจัยพบว่าจังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่น สามารถดึงดูดใจชาวต่างชาติให้เดินทางมาท่องเที่ยวอยู่เสมอ เนื่องจากจังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ ใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมง 30 นาที แม้จังหวัดสมุทรสงครามจะเป็นจังหวัดเล็กๆ แต่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย เช่น วัดเพชรสมุทรวรวิหาร เป็นวัดสำคัญที่ประดิษฐานหลวงพ่อบ้านแหลม พระพุทธรูปสำคัญประจำจังหวัด นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ คือ ดอนหอยหลอด ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้จับหอยหลอด สถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและเป็นสถานที่พระราชสมภพของรัชกาลที่ 2 คือ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเป็นแหล่งรวมศิลปวัฒนธรรมไทยที่ให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้เข้ามาเรียนรู้วิถีชีวิตไทยในอดีต สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงจากนักท่องเที่ยว คือ ตลาดน้ำอัมพวาเป็นแหล่งรวมอาหาร ขนมไทย ที่พ่อค้าแม่ค้านำมาขายบนเรือ สถานที่แห่งนี้ยังคงรักษามนต์เสน่ห์ของอดีตไว้ได้อย่างน่าหลงใหล และสถานที่สุดท้ายที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ คือ ค่ายบางกุ้งซึ่งเป็นสถานที่ที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงรวบรวมผู้คนก่อสร้างค่ายป้องกันข้าศึกบริเวณค่ายบางกุ้ง

อีกทั้งชาวบ้านยังคงรักษารูปแบบเรือนเดิมอันเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษเอาไว้ จะเห็นได้จากห้องแถวไม้บริเวณตลาดน้ำอัมพวา อันสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนไทยภาคกลางที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำ ชาวจังหวัดสมุทรสงครามมีความรักบ้านเกิด ทำให้ไม่นิยมขายที่ดินให้นายทุน เพราะพวกเขามองว่านี่เป็นแผ่นดินเกิด เป็นแผ่นดินมรดกที่บรรพบุรุษมอบให้ทำให้จังหวัดสมุทรสงครามยังรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมเอาไว้ได้อย่างมีเสน่ห์น่าหลงใหล นอกจากนี้จังหวัดสมุทรสงครามยังมีธรรมชาติที่สมบูรณ์นักท่องเที่ยวจำนวนมากนิยมล่องเรือชมทิวทัศน์ในยามค่ำคืน ซึ่งปัจจุบันหาชมที่หายได้ยากมาก มีเพียงที่จังหวัดสมุทรสงครามแห่งเดียวเท่านั้นที่นักท่องเที่ยวสามารถล่องเรือชมความงดงามของทิวทัศน์ในยามค่ำคืน ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นอัตลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดสมุทรสงครามที่ทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากให้เดินทางมาจังหวัดสมุทรสงครามอยู่เสมอ

จากความสำคัญที่กล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติหรือผู้สนใจหรือนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้จังหวัดสมุทรสงครามอย่างถ่องแท้ เป็นการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยนี้จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านและการใช้ภาษาให้กับผู้เรียน อีกทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมมากขึ้น

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ สร้างแบบทดสอบท้ายบทเรียนทุกบท จำนวน 6 บท แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน จำนวน 50 ข้อ แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือครู
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ให้ได้เกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและอธิบายวัฒนธรรมไทยที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งในจังหวัดสมุทรสงคราม ในการสร้างชุดการสอนนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. กำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มทดลองที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักเรียนชาวต่างชาติที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาไทยระดับกลาง ระดับชั้นเกรด 12 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนนานาชาติเอ็กมัย จำนวน 5 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักเรียนชาวต่างชาติที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาไทยระดับกลาง ระดับชั้นเกรด 12 โรงเรียนนานาชาติเอ็กมัย จำนวน 24 คน การสุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นการสุ่มแบบเจาะจง

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการสอน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสมุทรสงคราม อีกทั้งศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ แผนการสอน การจัดทำคู่มือครู การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย

2.2 สร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ สร้างแบบทดสอบท้ายบทเรียนทุกบท จำนวน 6 บท แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน จำนวน 50 ข้อ แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือครู เนื้อหาของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติมีดังนี้

บทที่ 1 จังหวัดสมุทรสงคราม

เนื้อหาประกอบด้วย

- 1) ประวัติความเป็นมาของจังหวัดสมุทรสงคราม
- 2) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดสมุทรสงคราม

บทที่ 2 ศาสนสถานสำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม “วัดเพชรสมุทรวรวิหาร”

เนื้อหาประกอบด้วย

- 1) ความเป็นมาและความสำคัญของวัดเพชรสมุทรวรวิหาร (วัดหลวงพ่อบ้านแหลม)
- 2) ข้อควรปฏิบัติเมื่อเข้าชมวัด
- 3) เครื่องสักการะที่คนไทยนิยมนำไปบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์

บทที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ “ดอนหอยหลอด”

เนื้อหาประกอบด้วย

- 1) ความเป็นมาของดอนหอยหลอด
- 2) ความรู้เกี่ยวกับหอยหลอด
- 3) วิธีการจับหอยหลอด

บทที่ 4 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม “อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย”

เนื้อหาประกอบด้วย

- 1) ความเป็นมาของอุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย(อุทยาน ร.2)
- 2) เรือของไทย
- 3) เครื่องใช้สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

บทที่ 5 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ “ตลาดน้ำอัมพวา”

เนื้อหาประกอบด้วย

- 1) ความเป็นมาของตลาดน้ำอัมพวา
- 2) สินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดสมุทรสงคราม
- 3) การไปชมหิ่งห้อย

บทที่ 6 สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ “ค่ายบางกุ้ง”

เนื้อหาประกอบด้วย

- 1) ความเป็นมาและความสำคัญของค่ายบางกุ้งในเชิงประวัติศาสตร์
- 2) ประวัติของโบสถ์ปรกโพธิ์

แต่ละบทประกอบด้วย

1. บทอ่าน
2. คำศัพท์
3. แบบฝึกหัด
4. แบบทดสอบท้ายบทเรียน (E1)

2.3 สร้างแบบทดสอบท้ายบทจำนวน 6 บท บทละ 10 ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน จำนวน 50 ข้อ

2.4 สร้างแบบประเมินวัดคุณภาพของชุดการสอน นำแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติแบบทดสอบท้ายบทเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู และแบบประเมินวัดคุณภาพของคุณภาพของชุดการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างชุดการสอนและการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและประเมินวัดคุณภาพ ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1. อาจารย์พัชนี โชติกลีภัย ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทย และอาจารย์พิเศษ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตา อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.6 นำชุดการสอนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนไปใช้กับกลุ่มทดลอง จากนั้นปรับปรุงแก้ไขชุดการสอน

2.7 นำชุดการสอนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บคะแนนจากแบบทดสอบท้ายบทเรียน (E1) และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (E2) เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด 80/80

2.8 การใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ตามมาตรฐานที่กำหนด คือ 80/80 ใช้สูตร ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2520: 495-496)

$$E_1 = \left(\frac{\sum X}{N} \right) \times 100$$

$$E_2 = \left(\frac{\sum F}{N} \right) \times 100$$

E1 = ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับโดยเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดและประกอบกิจกรรม

E2 = ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับ โดยเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียน

$\sum x$ = คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบฝึกหัดและ / หรือการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

$\sum F$ = คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทดสอบหลังเรียนและ/ หรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน

N = จำนวนผู้เรียน

A = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและ / หรือกิจกรรมหลังเรียน

B = คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน / หรือกิจกรรมหลังเรียน

2.9 นำผลที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผล

3. การประเมินประสิทธิภาพชุดการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพชุดการสอน ดังนี้

3.1 ประเมินโดยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยนำชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ซึ่งประกอบด้วยชุดการสอนสำหรับผู้เรียน คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบท้ายบทเรียน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาและรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้ปรับปรุงคำถามและตัวเลือกให้มีความชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งแก้ไขการถ่ายเสียงเป็นลัทอักษรให้ถูกต้อง ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินคุณภาพชุดการสอน

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านประเมินคุณภาพแบบเรียน ซึ่งผลการประเมินมีดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทย ของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ โดยผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
1. เนื้อหาที่มีความถูกต้อง ครบถ้วนวัตถุประสงค์	20	19 / 19 / 19
2. เนื้อหาโดยรวมมีความเหมาะสมกับผู้เรียนชาวต่างชาติ	20	18 / 18 / 20
3. ภาพประกอบมีความชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดการสอน	20	19 / 18 / 20
4. รูปแบบ ขนาดและสีของตัวอักษรมีความเหมาะสม	20	19 / 20 / 20
5. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบมีความชัดเจน มีระดับความยากง่ายที่เหมาะสม	20	18 / 17 / 18
รวม คะแนนเฉลี่ย	100	93 95 / 92 / 97 94

จากตาราง 1 แสดงว่าผลการประเมินคุณภาพชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีคะแนนเฉลี่ย 94 คะแนนประเมินให้อยู่ในระดับดีมาก

สรุปได้ว่า ผลการประเมินคุณภาพชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 94 คะแนน อยู่ในระดับเหมาะสมดีมาก สามารถไปใช้เป็นแบบเรียนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติได้

3.2 ประเมินโดยทดลองใช้ชุดการสอนกับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องเกี่ยวกับชุดการสอน โดยให้กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชาวต่างชาติที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาไทยระดับกลางที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีพื้นฐานความรู้ใกล้เคียงกัน จำนวน 5 คน ลองใช้ชุดการสอนและทำแบบทดสอบ ผู้วิจัยซักถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอน แบบทดสอบท้ายบท และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ซึ่งสรุปผลได้ว่าคำศัพท์ในบทอ่านบางบทยากเกินไป ผู้วิจัยได้ปรับปรุงให้บทอ่านมีความง่ายขึ้นและเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

3.3 นำชุดการสอนที่ปรับปรุงแล้วในข้อ 3.2 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชาวต่างชาติที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาไทยระดับกลาง จำนวน 24 คน เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ให้มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80

4. การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพชุดการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยบันทึกคะแนนแบบทดสอบท้ายบทเรียน 6 ครั้ง และบันทึกคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน 1 ครั้ง

ตาราง 2 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทของชุดการสอนภาษา
และวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม
สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ บทที่ 1-6

ผู้เรียน คนที่	บทที่ 1 10	บทที่ 2 10	บทที่ 3 10	บทที่ 4 10	บทที่ 5 10	บทที่ 6 10
1	8	10	7	9	7	8
2	10	9	9	7	9	9
3	10	8	8	7	9	10
4	10	10	9	9	9	10
5	9	10	9	8	9	10
6	10	10	9	7	9	9
7	10	10	9	9	9	9
8	10	10	9	7	9	9
9	10	10	9	9	9	9
10	9	10	9	8	9	9
11	10	10	9	9	9	10
12	10	10	10	9	9	10
13	8	9	9	8	7	8
14	8	10	9	7	7	9
15	10	9	9	10	9	9
16	9	10	10	9	9	9
17	9	10	10	7	8	9
18	10	10	9	7	10	9
19	8	10	9	8	7	9
20	10	10	10	9	10	9
21	10	10	10	7	10	9
22	10	10	9	7	10	9
23	10	10	9	9	10	9
24	10	10	9	8	10	7
Σx	228	235	218	194	213	217
X	9.5	9.79	9.08	8.08	8.87	9.04
E1	95.00	97.91	90.83	80.83	88.75	90.41

จากตาราง 2 ผู้วิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยเรื่อง วิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ แต่ละบท มีคะแนนร้อยละ 80.83-97.91 ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E1=80$) โดยตั้งข้อสังเกตว่าบทเรียนที่มีค่าประสิทธิภาพร้อยละสูงสุด $E1 = 97.91$ คือ บทเรียนที่ 2 เนื่องจากเนื้อหาของบทเรียนนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนสถานของพุทธศาสนา ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการไหว้พระ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เพราะได้ทดลองปฏิบัติจริง อีกทั้งผู้เรียนส่วนใหญ่เคยไปไหว้พระที่วัดต่าง ๆ ในประเทศไทย ทำให้สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ส่วนบทเรียนที่มีค่าประสิทธิภาพร้อยละน้อยกว่าบทอื่น คือ บทที่ 4 ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพร้อยละสูงสุด $E1 = 80.83$ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากเนื้อหาในบทเรียนเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่เคยเรียนรู้มาก่อน อีกทั้งคำศัพท์ในบทอ่านหลายคำเป็นคำราชาศัพท์ค่อนข้างยาก ส่งผลให้ค่าประสิทธิภาพของบทเรียนนี้น้อยกว่าบทอื่น ๆ โดยมีประสิทธิภาพร้อยละตามลำดับต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ($E2$)

คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)
1	44
2	45
3	47
4	46
5	44
6	48
7	48
8	48
9	47
10	46
11	46
12	46
13	42
14	42
15	46
16	47
17	45
18	45
19	41
20	46
21	46
22	45
23	45
24	45
Σx	45.41
$E2$	90.83

จากตาราง 3 ผู้วิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของชุดการสอน ภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติทั้ง 6 บท คิดเป็นร้อยละ 90.83 ($E2 = 90.83$) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวหลังที่กำหนดไว้ ($E2 = 80$) แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดสมุทรสงครามและมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตไทยมากขึ้น ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน รวมทั้งเพิ่มพูนวงศัพท์มากขึ้น

4.2 นำคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทมาคิดเป็นค่าเฉลี่ย ($E1$)

4.3 หาประสิทธิภาพชุดการสอน โดยหาคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทแล้วเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

ตาราง 4 แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($E1/E2 = 80/80$)

บทที่	เรื่อง	E1	E2
1	จังหวัดสมุทรสงคราม	95.00	
2	ศาสนสถานสำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม “วัดเพชรสมุทรวรวิหาร”		97.91
3	สถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ “ดอนหอยหลอด”	90.83	
4	สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม “อุทยานพระบรม ราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย”	80.83	
5	สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ “ตลาดน้ำอัมพวา”	88.75	
6	สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ “ค่ายบางกุ้ง”	90.41	
	รวมเฉลี่ย 6 บท	90.62	90.83

จากตาราง 4 ผู้วิจัยพบว่าชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ทั้ง 6 บท มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพค่าเฉลี่ยทั้ง 6 บทเรียน คือ $E1 = 90.62$ และประสิทธิภาพคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนครบทั้ง 6 บท คือ $E2 = 90.83$ ประสิทธิภาพข้างต้น แสดงว่า ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติมีประสิทธิภาพ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและผ่านการวิจัยประสิทธิภาพของแบบเรียน สามารถนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนได้

สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาและเสริมสร้างความรู้ทางวัฒนธรรมแก่ผู้เรียนชาวต่างชาติ ผู้วิจัยพบว่าชุดการสอนนี้สามารถเป็นแนวทางในการสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในหัวข้ออื่นๆ สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ อันช่วยให้ชาวต่างชาติเข้าใจวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทย อันนำไปสู่การปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อไปท่องเที่ยวสถานที่ต่างๆ เมื่อนำชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติมาทดลองตามกระบวนการในการหาประสิทธิภาพชุดการสอนผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ได้ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 จังหวัดสมุทรสงคราม

บทที่ 2 ศาสนสถานสำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม “วัดเพชรสมุทรวรวิหาร”

บทที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ “ดอนหอยหลอด”

บทที่ 4 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม “อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย”

บทที่ 5 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ “ตลาดน้ำอัมพวา”

บทที่ 6 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ “ค่ายบางกุ้ง”

การกำหนดหัวข้อบทเรียนในชุดการสอนแต่ละบท ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้วิเคราะห์จากหลักสูตร สาระการเรียนรู้ เพื่อกำหนดหัวข้อบทเรียนทั้ง 6 บท การตั้งชื่อบทเรียนทั้ง 6 บท คือ การสังเกตลักษณะสำคัญของสถานที่นั้นๆ แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ให้เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดสมุทรสงครามมากขึ้น

2. ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติมีประสิทธิภาพ 90.62/90.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ($E1/E2 = 80/80$) โดยประสิทธิภาพตัวแรก (E1) ของบทเรียนทั้ง 6 บทอยู่ระหว่าง 80.83-95.00 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเป็น 90.62 และค่าประสิทธิภาพตัวหลัง E2 คือ 90.83 แสดงว่าชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติมีประสิทธิภาพที่จะนำไปใช้เป็นชุดการสอนสำหรับการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติได้

อภิปรายผล

1. ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ แต่ละบทผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพ ตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E1=80$)

ประสิทธิภาพตัวแรกของบทเรียนเฉลี่ยมีค่าประสิทธิภาพเป็น 90.62 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E1=80$) ทั้งนี้เป็นเพราะชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกิดจากความรู้ที่ได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัย อีกทั้งได้รับการประเมินประสิทธิภาพเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ได้รับการประเมินประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำด้านเนื้อหา ภาษา และรูปแบบ ผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 2 ได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีพื้นความรู้ทางภาษาและวัยใกล้เคียงกัน โดยให้เรียนชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ทำแบบทดสอบ จากนั้นผู้วิจัยขอความคิดเห็นด้านเนื้อหา ภาษา และรูปแบบ แล้วรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แล้วนำไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน พบว่าชุดการสอนทุกบทผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E1=80$) แสดงว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ การออกแบบชุดการสอน การเลือกใช้สื่อประกอบการสอน และการสร้างแผนจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับการทำกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมแล้วนำเสนอความรู้หน้าชั้นเรียน การเตรียมตัวก่อนการสอนนั้นมีความสำคัญมาก ทั้งการเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้และการเตรียมสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายมีการเล่นเกมตอบคำถาม ชมวีดิทัศน์ แผนที่ สื่อพาวเวอร์พอยต์ สื่อของจริง และสาธิตการไหว้พระ การเตรียมสื่อประกอบการสอนนั้น สามารถใช้สื่อประกอบการสอนหลายประเภท เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน อีกทั้งชุดการสอนประกอบด้วยสื่อที่มีความหลากหลาย ทำให้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ดังที่ สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ (2538: 21) กล่าวว่า สื่อที่มีการนำเสนอในลักษณะผสมผสานสื่อหลายอย่างเข้าด้วยกัน ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง เสียง ภาพเคลื่อนไหวและการตอบโต้ มีกระตุ้นเร้าความสนใจ ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานที่ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

การที่กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี อีกทั้งผู้วิจัยได้สร้างบรรยากาศในการเรียนให้มีความเป็นกันเองกันเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนถาม ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ ผู้วิจัยให้ความช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปได้อย่างราบรื่นและชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับที่ สร้อยนภา เอี่ยมสมบุญ (2542: 52-53) ที่กล่าวว่า การสอนวัฒนธรรมในชั้นเรียนทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนสนุกสนานน่าสนใจและไม่น่าเบื่อหน่าย ผู้เรียนมีโอกาสออกไปสัมผัสกับโลกภายนอกโดยใช้เนื้อหาวัฒนธรรมเป็นสื่อ นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาได้ดีขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าค่าประสิทธิภาพร้อยละของแต่ละบทเรียนมีความแตกต่างกัน บทเรียนที่มีค่าประสิทธิภาพร้อยละสูงที่สุด $E1= 97.91$ คือ บทเรียนที่ 2 เนื่องจากเนื้อหาของบทเรียนนี้มีการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการไหว้พระ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เพราะได้ทดลองปฏิบัติจริง อีกทั้งผู้เรียนส่วนใหญ่เคยไปไหว้พระที่วัดต่างๆในประเทศไทย ทำให้สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ส่วนบทเรียนที่มีค่าประสิทธิภาพร้อยละน้อยกว่าบทอื่น คือ บทที่ 4 ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพร้อยละสูงที่สุด $E1= 80.83$

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากเนื้อหาในบทเรียนเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่เคยเรียนรู้มาก่อน อีกทั้งคำศัพท์ในบทอ่านหลายคำเป็นคำราชาศัพท์ค่อนข้างยาก ส่งผลให้ค่าประสิทธิภาพของบทเรียนนี้น้อยกว่าบทอื่นๆ ผู้วิจัยได้นำปัญหานี้มาปรับปรุงแก้ไข โดยผู้วิจัยได้อธิบายเพิ่มเติมคำศัพท์และบทอ่านให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยพบว่าควรมีการสอนคำราชาศัพท์ให้แก่ผู้เรียนก่อนใช้ชุดการสอนบทที่ 4 และหากมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาที่อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่ที่จริง ทำให้เกิดความเข้าใจบทเรียนมากขึ้น จะส่งผลค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนบทที่ 4 สูงขึ้น เพราะการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาช่วยผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม ดังที่ สมพงษ์ วิทาศักดิ์พันธุ์ (2549: 21) กล่าวว่า การเดินทางไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญของเมืองไทย เช่น วัดวาอาราม โบราณสถาน และสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ มิเพียงแต่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนภาษา แต่ยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่สอดแทรกอยู่ด้วยการทัศนศึกษาจึงทำให้ผู้เรียนได้ซึมซับวัฒนธรรมไทย ได้เรียนรู้และเข้าใจภาษาไทยมากยิ่งขึ้น และยังช่วยสร้างความประทับใจให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี การสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยนั้นมีข้อสังเกตสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เนื้อหาในชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่ชาวต่างชาติควรทราบ และมีคำศัพท์ที่มีคำอ่านเป็นสัญลักษณ์ พร้อมทั้งคำแปล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง และสามารถอ่านบททวนบทเรียนด้วยตนเองได้

2. ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนทั้ง 6 บท และประสิทธิภาพคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนทั้ง 6 บท มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ $E1=90.62$ และ $E2 = 90.83$ เป็นเพราะชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญ ประกอบกับการออกแบบชุดการสอนในแต่ละบทเรียนมีลำดับขั้นตอน คือ มีบทอ่านที่เป็นจดหมายในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน คำศัพท์ บทอ่าน แบบฝึกหัดเขียนตอบคำถาม แบบฝึกหัดจับคู่ แบบฝึกหัดเติมคำ ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกหัดความมีหลากหลายและมีภาพประกอบที่ชัดเจน สวยงาม เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจทำแบบฝึกหัด ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้เข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามให้กับผู้เรียนชาวต่างชาติได้อย่างดี การเรียบเรียงเนื้อหาในแต่ละส่วนคำนึงถึงความสามารถทางภาษาของผู้เรียน ผู้วิจัยได้เรียบเรียงภาษาให้ง่าย กระชับ ชัดเจน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาควบคู่กับวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยของชาวสมุทรสงครามและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ มีประสิทธิภาพสูงกว่าที่กำหนด คือ $E1=90.62$ และ $E2=90.83$ ชุดการสอนนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้สอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับผู้เรียนชาวต่างชาติ

บรรณานุกรม

- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). **นวัตกรรมการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัทธยา จิตต์เมตตา. (2553). **สื่อการสอนแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ**. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพงษ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์. (2549). **การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ**. เชียงใหม่: มิ่งเมือง.
- สร้อยนภา อิมสมบูรณ์. (2542, มกราคม). วัฒนธรรมกับการสอนภาษา. **วารสารการศึกษาเอกชน**. 9(81): 52-57.
- สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2538). **สื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา เอกสารการสัมมนาวิชาการเรื่องการผลิตและการใช้มัลติมีเดียเพื่อการศึกษา**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 21-22 ธันวาคม 2538.
- Brown; & Douglas, H. (1980). **Principle of Language Learning and Teaching**. New Jersey: Prentice-Hall.